

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ



دانشکده ادبیات و علوم انسانی

بخش علوم تربیتی

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته تحقیقات آموزشی

تأثیر سبک های یادگیری بر خود کارآمدی تحصیلی

دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان در سال تحصیلی ۹۰-۹۱

مؤلف:

خدیجه قربانی ولیک چالی

استاد راهنما:

دکتر مهدی لسانی

استاد مشاور:

دکتر عباس رحمتی

شهریور ماه ۱۳۹۱



این پایان نامه به عنوان یکی از شرایط درجه کارشناسی ارشد به

بخش علوم تربیتی
دانشکده ادبیات
دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده است و هیچگونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود.

دانشجو: خدیجه قربانی ولیک چالی

استاد راهنما: دکتر مهدی لسانی

استاد مشاور: دکتر مهدی رحمتی

داور ۱: دکتر سید حمیدرضا علوی

داور ۲: دکتر همایون آذری

نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده: دکتر سوده مقصودی

معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده: دکتر عنایت الله شریف پور

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه شهید باهنر کرمان است.

تقدیم به:

آنانی که یاد و خاطرشان در لحظه لحظه زندگیم جاودان خواهد ماند. به آنانی که محبت، رفاقت، صمیمیت و متانت را سرمشق بودند.

به آنانی که در عرصه ی زندگی ناملایمات، تلخیها، سختی ها را بارها تجربه نموده اند.

به آنانی که رازدارانی امین بودند و سنگ صبوری وفادار.

تقدیم به:

روان پاک پدر بزرگوارم، که سربرگ دفتر مهربانی و استقامت بود و صداقت و انسانیت او برایم افتخاری است عظیم.

آستان پرمهر مادرم، که تمام رویشم، به جانب خورشید پرفروغ روی اوست.

برادران و خواهران عزیزم، که در هموار کردن مسیر آموزش و پژوهش بنده، با لطف و محبت همراهی ام نموده اند.

تشکر و قدردانی:

سپاس ایزد منان را که، مرا بر خوان معارف الهی اش مهمان نمود تا از این چند صباح عمری که منت نهاده و در کالبد خاکی ام جان دمیده، ناب ترین توشه بگیرم. امید است که لطف و فضلش مستدام باشد.

«من لم یشکر المخلوق، لم یشکر الخالق»

از استاد بزرگوارم جناب آقای **دکتر مهدی لسانی** که با راهنمایی های بی دریغ خود راه را بر من سهل و آسان ساختند، سپاسگزارم و در برابر قدم هایشان زانوی ادب بر زمین می-گذارم.

از جناب آقای **دکتر عباس رحمتی** که مشاوره پایان نامه ام را بر عهده داشتند و با راهنمایی های صمیمانه خود مرا در این راه یاری نمودند، کمال تشکر و سپاس را دارم.

از جناب آقای **دکتر حمید رضا علوی** و **دکتر همایون آذری** به خاطر زحمات فراوانی که برای داوری این پایان نامه کشیده اند، کمال تشکر و سپاس را داشته و آرزوی سلامتی و پیروزی را برایشان دارم.

و در پایان از همراهی های دوستان خوب و عزیزم در دوران تحصیل، علی الخصوص سرکار خانم **نفیسه هاشمیان** قدردانی کرده، باشد که سعادت و سلامت نصیبشان گردد.

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی تأثیر سبک های یادگیری بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان بود. جامعه ی آماری این پژوهش را ۱۱۳۱۱ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان که در سال تحصیلی ۹۰-۹۱، مشغول به تحصیل بودند، تشکیل می داد که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی- طبقه ای تعداد ۴۴۲ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. برای جمع آوری اطلاعات، از پرسشنامه های سبک یادگیری کلب (۱۹۸۵) و خودکارآمدی تحصیلی مک ایلروی و بانتینگ (۲۰۰۱) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها، با آزمون های کای اسکوئر، تحلیل واریانس یک راهه و تی مستقل انجام شد. یافته ها نشان داد که: اکثر دانشجویان دانشگاه شهید باهنر، دارای سبک یادگیری واگرا هستند. سبک یادگیری بر خودکارآمدی تحصیلی تأثیری نداشت. بین سبک یادگیری دانشجویان و دانشکده آنها رابطه معناداری مشاهده شد، ولی بین سبک یادگیری و جنسیت رابطه ی معناداری مشاهده نشد. بین خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دانشکده های مختلف و خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دختر و پسر تفاوتی وجود نداشت. از بین شیوه های یادگیری مورد بررسی (تجربه عینی، مشاهده ی تأملی، مفهوم سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال) فقط تأثیر مفهوم سازی انتزاعی بر خودکارآمدی تحصیلی معنادار بود.

واژگان کلیدی: سبک های یادگیری، خودکارآمدی تحصیلی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۱ ۱-۱. مقدمه
۲ ۲-۱. بیان مسئله
۶ ۳-۱. اهداف تحقیق
۶ ۴-۱. اهمیت و ضرورت تحقیق
۹ ۵-۱. سوالات تحقیق
۹ ۶-۱. تعاریف مفاهیم مطرح شده در سوالات تحقیق

فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

۱۳ مقدمه
۱۳ ۱-۲. مبانی نظری
۱۳ ۱-۱-۱. اهمیت یادگیری
۱۳ ۲-۱-۲. عوامل موثر بر یادگیری
۱۴ ۳-۱-۲. مفهوم سبک یادگیری
۱۵ ۴-۱-۲. تعاریف سبک یادگیری
۱۶ ۵-۱-۲. انواع سبک های یادگیری
۱۶ ۶-۱-۲. سبک های یادگیری شناختی
۱۶ ۱-۶-۱-۲. سبک های وابسته به زمینه- نایسته به زمینه
۱۸ ۲-۶-۱-۲. سبک های تکانشی و تأملی
۲۰ ۳-۶-۱-۲. سبک های شناختی گریگورک
۲۱ ۴-۶-۱-۲. سبک های یادگیری دان و دان
 ۵-۶-۱-۲. سبک های حسی- شهودی، دیداری- کلامی، فعالیتی- تأملی و
۲۳ مرحله ای- کلی
۲۴ ۶-۶-۱-۲. سبک های عمقی و سطحی
۲۵ ۷-۶-۱-۲. پردازش های کلامی در مقابل دیداری
۲۵ ۸-۶-۱-۲. سبک های یادگیری دیداری، شنیداری و جنبشی

۲۶ ۹-۶-۱-۲. سبک یادگیری مک کارتی
۲۷ ۷-۱-۲. نظریه ها و مدل های سبک یادگیری
۲۷ ۱-۷-۱-۲. نظریه سبک یادگیری کلب
۳۰ ۲-۷-۱-۲. نظریه کوری
۳۲ ۳-۷-۱-۲. مدل سبک یادگیری هانی و مامفورد
۳۴ ۴-۷-۱-۲. مدل سبک یادگیری گراشا- ریچمن
۳۵ ۸-۱-۲. خودکارآمدی تحصیلی
۳۵ ۹-۱-۲. نظریه شناختی- اجتماعی بندورا
۳۶ ۱۰-۱-۲. تعاریف خودکارآمدی
۳۸ ۱۱-۱-۲. انواع خودکارآمدی
۳۸ ۱۲-۱-۲. ابعاد خودکارآمدی
۳۹ ۱۳-۱-۲. منابع خودکارآمدی
۴۰ ۱۴-۱-۲. فرایندهای فعال کننده خودکارآمدی
۴۱ ۱۵-۱-۲. عوامل موثر بر خودکارآمدی
۴۳ ۱۶-۱-۲. مراحل رشد خودکارآمدی
۴۵ ۱۷-۱-۲. خودکارآمدی و عملکرد
۴۷ ۱۸-۱-۲. افزایش خودکارآمدی تحصیلی
۴۸ ۲-۲. مبانی تجربی
۴۸ ۱-۲-۲. تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۵۱ ۲-۲-۲. تحقیقات انجام شده در خارج کشور
۶۲ ۳-۲. چارچوب نظری پژوهش
۶۲ ۴-۲. خلاصه و جمع بندی منتقدانه

فصل سوم: روش تحقیق

۶۵ مقدمه
۶۵ ۱-۳. روش تحقیق
۶۵ ۲-۳. داده های مورد نیاز متناسب با سوالات تحقیق
۶۵ ۳-۳. متغیرهای مورد بررسی
۶۵ ۴-۳. جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه گیری

۶۷ ۵-۳. شیوه گرد آوری داده ها
۶۷ ۶-۳. ابزارهای جمع آوری داده ها
۷۰ ۷-۳. روش های تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم: تحلیل داده ها

۷۲ مقدمه
۷۲ ۱-۴. توصیف شاخص های دموگرافیک دانشجویان
۷۷ ۲-۴. توصیف متغیرهای اصلی تحقیق
۷۹ ۳-۴. بررسی سؤالات پژوهش

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۹۱ مقدمه
۹۱ ۱-۵. بررسی و تفسیر نتایج
۹۱ ۱-۱-۵. سوال اصلی
۹۲ ۲-۱-۵. سوالات فرعی
۹۷ ۲-۵. پیشنهادها
۹۷ ۱-۲-۵. پیشنهادهای کاربردی
۹۸ ۲-۲-۵. پیشنهادها برای محققان آینده
۹۸ ۳-۵. محدودیت ها

فهرست منابع

۹۹ - منابع فارسی
۱۰۳ - منابع انگلیسی
 - پیوست ها

فهرست جداول

صفحه	عنوان
	جدول ۲-۱. مقایسه خصوصیات افراد وابسته به زمینه و نایسته به زمینه
۱۸ سارا کو (۱۹۹۸)
۵۶	جدول ۲-۲. خلاصه تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۵۹	جدول ۲-۳. خلاصه تحقیقات انجام شده در خارج کشور
۶۶	جدول ۳-۱. تعداد جامعه و حجم نمونه به تفکیک دانشکده و جنسیت دانشجویان.
	جدول ۳-۲. پایایی پرسشنامه ی سبک های یادگیری کلب، بر اساس محاسبه ی
۶۹ ضریب آلفای کرونباخ
۷۲	جدول ۴-۱. توزیع پاسخگویان به تفکیک جنسیت
۷۳	جدول ۴-۲. توزیع پاسخگویان به تفکیک دانشکده
۷۵	جدول ۴-۳. توزیع پاسخگویان بر حسب جنس و دانشکده
	جدول ۴-۴. آماره های توصیفی متغیر خود کارآمدی تحصیلی بر حسب
۷۷ دانشکده
۷۸	جدول ۴-۵. آماره های توصیفی متغیر خود کارآمدی تحصیلی بر حسب جنس ..
۷۸	جدول ۴-۶. توزیع فراوانی سبک یادگیری دانشجویان دانشگاه باهنر.....
	جدول ۴-۷. آزمون F برای مقایسه میانگین خود کارآمدی تحصیلی دانشجویان
۷۹ دارای سبک های یادگیری مختلف.....
	جدول ۴-۸. توزیع فراوانی و آماره ی کای اسکوئر برای مقیاس خود کارآمدی
۸۰ تحصیلی در دانشجویان دانشگاه باهنر
	جدول ۴-۹. توزیع فراوانی و آماره ی کای اسکوئر برای مقیاس سبک
۸۱ یادگیری در دانشجویان دانشگاه باهنر
	جدول ۴-۱۰. آزمون t برای مقایسه میانگین خود کارآمدی تحصیلی
۸۲ دانشجویان دختر و پسر
	جدول ۴-۱۱. آزمون F برای مقایسه میانگین خود کارآمدی تحصیلی
۸۲ دانشجویان بر حسب دانشکده

- جدول ۴-۱۲. توزیع فراوانی و آزمون کای اسکوتر برای بررسی رابطه
 ۸۳ بین سبک های یادگیری و جنسیت
- جدول ۴-۱۳. توزیع فراوانی و آزمون کای اسکوتر برای بررسی رابطه
 ۸۵ بین سبک های یادگیری و دانشکده ها
- جدول ۴-۱۴. آزمون F برای مقایسه میانگین خودکارآمدی تحصیلی
 ۸۶ دانشجویان بر حسب شیوه یادگیری تجربه عینی
- جدول ۴-۱۵. آزمون F برای مقایسه میانگین خودکارآمدی تحصیلی
 ۸۷ دانشجویان بر حسب شیوه یادگیری مشاهده ی تأملی
- جدول ۴-۱۶. آزمون F برای مقایسه میانگین خودکارآمدی تحصیلی
 ۸۸ دانشجویان بر حسب شیوه یادگیری مفهوم سازی انتزاعی
- جدول ۴-۱۷. نتایج آزمون تعقیبی توکی (Tukey HSD) برای
 ۸۸ بررسی تفاوت گروهها در نمره خودکارآمدی تحصیلی
- جدول ۴-۱۸. آزمون F برای مقایسه میانگین خودکارآمدی تحصیلی
 ۸۹ دانشجویان بر حسب شیوه یادگیری آزمایشگری فعال

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۷۳	نمودار ۴-۱. درصد فراوانی دانشجویان بر حسب جنس
۷۴	نمودار ۴-۲. درصد فراوانی دانشجویان بر حسب نوع دانشکده
۷۶	نمودار ۴-۳. درصد فراوانی دانشجویان بر حسب جنس و نوع دانشکده

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۲۹	شکل ۱-۲. سبک های یادگیری کلب (اقتباس از یزدی، ۱۳۸۸).....
۶۳	شکل ۲-۲. مدل تحلیلی پژوهش.....

فصل اول: کلیات تحقیق

انسان نیاز اساسی به یادگیری دارد. مادام العمر در حال یادگیری است و تامین آموزش و پرورش در تمام طول حیات او، وسیله ای برای ارضای این نیاز اساسی است. در حال حاضر، نیاز به یادگیری به دلیل افزایش سرعت تغییر در جامعه، روز به روز اهمیت بیشتری یافته است (جارویس، ۱۳۸۱، ص ۱۹). یادگیری یک فعالیت شناختی و عاطفی است (هال^۱، ۲۰۰۴، گینس برگ^۲، ۲۰۰۱، کلب^۳، ۱۹۷۶، مایرز و مک کالی^۴، ۱۹۸۵؛ به نقل از منگینا و مولدز^۵، ۲۰۰۷). که فرایند پذیرش و پردازش اطلاعات را در بر می گیرد و در افراد متفاوت به طور یکسان صورت نمی گیرد (دمیرکن و دمیرباس^۶، ۲۰۱۰). طی چندین دهه، نظریه پردازان یادگیری، عوامل مشخصی را تعیین کرده اند که یادگیری را تقویت می کند، این عوامل عبارتند از: شرطی شدن، تقویت (مثبت، منفی)، الگو یا سر مشق و عوامل شناختی. همچنین از دیدگاه نظریه پردازان یادگیری عوامل مؤثر در یادگیری ناشی از تفاوت های فردی عبارتند از: نگرش های شخصی، سطوح خودکارآمدی، شخصیت و انگیزش (هیمنوند^۷، ۲۰۰۵).

یک عامل انگیزشی مؤثر در یادگیری افراد، خودکارآمدی پنداری آنان است (زیمرن و رامداس^۸، ۲۰۰۸). نئو^۹، خودکارآمدی را به عنوان باور اساسی فرد به اینکه می تواند یاد بگیرد تعریف کرده است. همچنین وی ثابت کرده است که خودکارآمدی به عنوان یک عامل اساسی، توانایی واقعی فرد را برای یادگیری تحت تأثیر قرار می دهد (هیمنوند، ۲۰۰۵).

خودکارآمدی تحصیلی^{۱۰} به باور ها و قضاوت های افراد از توانایی هایشان در انجام تکالیف مربوط به موقعیت های تحصیلی گفته می شود. باور افراد درمورد توانایی هایشان برای اعمال کنترل، بر سطح کارکرد زندگیشان مهم است. وقتی ما باور داشته باشیم که تواناییهای پیشرفت و کسب موفقیت را دارا هستیم، به خودکارآمدی دست یافته ایم (بندورا^{۱۱}، ۲۰۰۱). بنابراین هر چه

1. Hall

2. Ginsburg

3. Kolb

4. Myers & Mccally

5. Mangina & Mowlls

6. Demirkan & Demirbas

7. Hammond

8. Zimmerman & Ramdass

9. Neo

10. academic self-efficacy

11. Bandura

فرد خودکارآمدی بالاتری در زمینه ای خاص داشته باشد بالطبع در آن زمینه موفق تر خواهد بود (میرزایی، ۱۳۸۹).

از سوی دیگر، افراد از لحاظ توانایی های ذهنی، روش های آموختن، سبک و سرعت یادگیری، آمادگی و علاقه و انگیزش نسبت به کسب دانش و انجام فعالیت های تحصیلی با هم تفاوت دارند. عوامل مختلفی موجب تفاوت در میان یادگیرندگان می شوند، آنچه در سالهای اخیر بیشتر از بقیه عوامل، نظر روانشناسان پرورشی و متخصصان آموزشی را به خود جلب کرده تنوع سبک های یادگیری، راهبردها و روش های یادگیری و مطالعه است. این تفاوت ها عمدتاً در چگونگی برخورد یادگیرنده با موضوعات مختلف یادگیری و نحوه ی فراگیری، نگهداری و استفاده از آن یادگیری ها مطرح بوده است. از این رو سبک یادگیری عامل دیگری است که فرد با خود به موقعیت یادگیری می آورد و در یادگیری او مؤثر است. سبک یادگیری روشی است که دانش آموز یا دانشجو ترجیح می دهد در یادگیری مطالب درسی خود از آن استفاده کند (سیف، ۱۳۸۷، ص ۲۵۸). و به راهکارهای شناختی افراد گفته می شود که در طول فرایند اجتماعی شدن شکل گرفته و متناسب با سن، جنس و فرهنگ در افراد مختلف متفاوت عمل می کند (داف و دافی^۱، ۲۰۰۲). از این رو دانشجویان بایستی، سبک یادگیری شان را به منظور افزایش توانایی فردی شان برای موفقیت تحصیلی و شغلی، درک کنند (مایلز^۲، ۲۰۰۴).

با توجه به اینکه مفهوم سبک یادگیری و خودکارآمدی تحصیلی از جمله موضوعات مهم در روانشناسی و تعلیم و تربیت می باشند که بر روی یادگیری تأثیر بسزایی دارند، بنابراین می توان امید داشت که با مطالعه این دو مبحث بتوان زمینه ی پیشرفت سازمانهای آموزشی را فراهم کرد.

۱-۱. بیان مسأله

یکی از موضوعات مرتبط با تفاوت های فردی یادگیری، سبک های یادگیری یادگیرندگان است که در فراگیری آنها نقش موثری ایفاء می کند (اسمیت^۳، ۲۰۰۱). جنسون^۴ (۲۰۰۳) سبک را را به عنوان روشی که هر فرد برای تفکر، پردازش و درک اطلاعات بر می گزیند، تعریف کرد. او معتقد است که بنابر خصوصیات فردی هر شخص در دریافت و استفاده از اطلاعات در جریان یادگیری و حل مسأله یک سبک بخصوص دارد (به نقل از اسکی^۵ و همکاران، ۲۰۱۰). سبک

^۱. Duff & Duffy

^۲. Miles

^۳. Smith

^۴. Jenson

^۵. Oskay

یادگیری ترکیبی از ویژگی های شناختی، عاطفی و فیزیولوژیکی است، که از تعامل نحوه ادراک و پاسخدهی یادگیرنده به محیط شکل می گیرد؛ زیرا رشد انسان و تجارب فرهنگی او از طریق خانه، مدرسه و جامعه در قالب ریزی ساختار عمیق نظام عصبی و شخصیتی فرد، نقش سازنده ای دارد (سیوشر^۱، ۱۹۹۴؛ به نقل از یزدی، ۱۳۸۸).

باید سبک های یادگیری را به عنوان یکی از عوامل مهم و موثر در موفقیت شغلی و تحصیلی از افراد در نظر گرفت. افراد با توانایی های یکسان، به دلیل وجود سبک های متفاوت ممکن است از نظر پیشرفت تحصیلی متفاوت باشند و یا مشاغل مختلفی انتخاب کنند زیرا به دلیل وجود سبک های متفاوت، توانایی های خود را به شیوه های متفاوتی به کار می گیرند و در نتیجه به تقاضا ها و درخواست های موجود در موقعیت های آموزشی یا شغلی به طور متفاوتی پاسخ می دهند (مختاری، ۱۳۸۹).

سبک های یادگیری انواع مختلفی دارد و آنچه که در این پژوهش مدنظر است، دسته بندی دیوید کلب از سبک های یادگیری با عنوان سبک های یادگیری واگرا^۲، همگرا^۳، جذب کننده^۴ و انطباق یابنده^۵ است. در نظریه ی کلب، چهار شیوه ی اصلی یادگیری وجود دارد: تجربه عینی^۶، مشاهده تأملی^۷، مفهوم سازی انتزاعی^۸ و آزمایشگری فعال^۹ (هلی و جنکینز^{۱۰}، ۲۰۰۰).

کلب و فری^{۱۱} (۱۹۸۵؛ به نقل از محمدزاده ادملایی و همکاران، ۱۳۸۸) بیان می دارند که یادگیرندگان کارآمد افرادی هستند که هر چهار نوع یادگیری را به کار می برند؛ یعنی آنها باید بتوانند خودشان را به صورت کاملاً باز بدون اینکه در تجربیات سوگیری داشته باشند، درگیر کنند (تجربه عینی)؛ باید بتوانند درباره ی تجربیات از زوایای مختلف به تفکر و مشاهده پردازند (مشاهده تأملی)؛ باید بتوانند مفاهیم را شکل دهند و مشاهدات خود را در نظریه های منطقی یکپارچه نمایند (مفهوم سازی انتزاعی) و بالاخره باید بتوانند نظریه ها را بکار گیرند و تصمیم هایی را در رابطه با حل مسأله اتخاذ نمایند (آزمایشگری فعال). کلب نیز با ترکیب چهار

1. Swisher

2. divergent

3. convergent

4. assimilating

5. accommodative

6. concrete experience

7. reflective observation

8. abstract conceptualization

9. active experimentation

10. Healy & Jenkins

11. Fry

شیوه ی یادگیری به صورت دو بعد تجربه عینی - تفکر انتزاعی و مشاهده تأملی - آزمایشگری فعال، به چهار سبک یادگیری همگرا، واگرا، جذب کننده و انطباق یابنده دست یافت.

سبک یادگیری همگرا، از ترکیب دو شیوه ی یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال به دست می آید. افراد دارای این سبک در یافتن موارد استفاده عملی برای اندیشه ها و نظریه ها و همچنین در کارهای تخصصی و تکنولوژی موفق اند. به عبارت دیگر، کسانی که از این سبک بهره می گیرند در حل مسائل و تصمیم گیری بر اساس راه حل هایی که برای مسائل می یابند توانا هستند و ترجیح می دهند با مسائل و تکالیف فنی سروکار داشته باشند تا موضوعات اجتماعی و بین فردی. به این دلیل به افراد دارای این سبک یادگیری، همگرا گویند که وقتی با مسئله ی روبه رو می شوند به سرعت برای یافتن راه حل درست می کوشند، یا کوشش های خود را بر آن راه حل واحد متمرکز می کنند. سبک یادگیری واگرا، از ترکیب دو شیوه ی یادگیری تجربه عینی و مشاهده ی تأملی به دست می آید. افراد دارای این سبک یادگیری موقعیت های عینی را از زوایای مختلف می بینند. رویکرد آنان نسبت به موقعیت ها، مشاهده کردن تا عمل کردن. این افراد موقعیت هایی را که نیاز به ابراز اندیشه های متنوع دارند می پسندند و به جاذبه های متنوع فرهنگی و جمع آوری اطلاعات علاقه نشان می دهند. از آنجا که این افراد قادر به تولید اندیشه های گوناگون هستند، سبک آنها را واگرا می گویند. افراد دارای این سبک یادگیری از قدرت تخیل و احساس برخوردارند، و این ویژگی ها برای موفقیت در فعالیت های هنری و امور تفریحی مفید هستند. سبک یادگیری جذب کننده، از ترکیب دو شیوه ی یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و مشاهده ی تأملی به دست می آید. افراد دارای این سبک در کسب و درک اطلاعات گسترده و تبدیل آن به صورتی خلاصه، دقیق و منطقی توانا هستند. این افراد به طور عمده بر اندیشه ها و مفاهیم انتزاعی تأکید دارند. از نظر این افراد، نظریه هایی که از لحاظ منطقی درست هستند بر نظریه هایی که قابلیت کاربرد عملی دارند ترجیح داده می شوند. به این علت به این سبک یادگیری جذب کننده می گویند که افراد دارای این سبک قادر به دریافت داده های گوناگون و سازمان دادن به آنها می باشند. و همچنین این گونه افراد در مشاغل علمی و اطلاعاتی موفق ترند. سبک یادگیری انطباق یابنده، از ترکیب دو شیوه ی یادگیری تجربه عینی و آزمایشگری فعال به دست می آید. افرادی دارای این سبک یادگیری از تجارب دست اول، می آموزند و از اجرای نقشه و درگیر شدن با اعمال چالش انگیز لذت می برند. این افراد بیشتر از آن که به تحلیل منطقی بپردازند، امور محسوس را ترجیح می دهند. علت نامیدن این سبک به انطباق یابنده آن است که، افراد دارای این سبک در انطباق یافتن با موقعیت های جدید توانا

هستند. و افراد دارای این سبک در مشاغل بازاریابی و فروشندگی از دیگران موفق تر هستند(سیف، ۱۳۸۷).

خودکارآمدی سال هاست که در کانون توجه روانشناسان تربیتی و دیگر کارشناسان آموزش و پرورش قرار دارد. روانشناسان تربیتی با ارائه شواهد معتبر نشان داده اند که تصور هر دانش آموز یا دانشجو از خود می تواند زمینه موفقیت تحصیلی و اجتماعی او را فراهم آورد(بندورا، ۲۰۰۱؛ به نقل از اعراییان، ۱۳۸۳).

بندورا، خودکارآمدی را به عنوان باور فرد از اینکه بتواند به طور موفقیت آمیزی، تکلیف خاصی را انجام دهد، تعریف کرده است(بندورا، ۱۹۹۷؛ به نقل از داوری، ۱۳۹۰). خودکارآمدی یعنی اینکه معتقد باشیم می توانیم با وضعیت های مختلف کنار بیایم. کسانی که خیلی خود بسنده هستند، انتظار دارند موفق شوند و غالباً موفق می شوند و کسانی که چندان خودکارآمد نیستند، در مورد توانایی خود در انجام تکالیف شک دارند و به همین جهت نیز کمتر موفق می شوند از همین رو عزت نفس آنها کم است(بندورا، ۱۹۸۹؛ به نقل از کلونینجر^۱، ۲۰۰۴).

خودکارآمدی تحصیلی نوعی از خودکارآمدی است که شامل ادراک توانایی افراد برای رسیدن به موفقیت در حیطه خاص و پیشگیری آموزشی می باشد(اکلز و ویگفیلد^۲، ۲۰۰۰). اگر فرد در موقعیت های تحصیلی، توانایی ها و قابلیت های خود را محک زده و به آنها در رسیدن به اهداف، اعتقاد و باور داشته باشد، به آن خودکارآمدی تحصیلی گویند. اکثر پژوهش ها نشان داده که خودکارآمدی، انگیزش تحصیلی، یادگیری و پیشرفت را تحت تأثیر قرار می دهد(پاجارس^۳، ۱۹۹۶؛ پینتریچ و شانک^۴، ۱۹۹۵؛ مالتون^۵، ۱۹۹۹؛ به نقل از داوری، ۱۳۹۰).

بنابراین، احساس خودکارآمدی تحت تأثیر ترکیبی از ویژگی های شناختی، عاطفی، انگیزشی و فیزیولوژیکی و امور اکتسابی یعنی کسب تجارب و عملکرد موفق و یادگیری در حد تسلط، می باشد. و سبک یادگیری از جمله ویژگی های شناختی مرتبط با خودکارآمدی است(بندورا، ۱۹۹۷؛ به نقل از مایلز، ۲۰۰۴). و از آنجا که خودکارآمدی تحصیلی رابطه زیادی با عملکرد دارد و اگر سبک یادگیری دانشجویان متناسب با موضوع و محتوای یادگیری، موقعیت و شرایط یادگیری باشد؛ باعث یادگیری بهتر و عملکرد بهتر و همچنین افزایش خودکارآمدی می گردد، از این رو

¹ Cloninger

² Eccles & Wigfield

³ Pajares

⁴ Pintrich & Schunk

⁵ Multon

در این پژوهش، محقق در صدد است تا به این سوال که آیا سبک های یادگیری بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان تأثیر دارد؟ پاسخ گوید. تا از این طریق بتوان به دانشجویان کمک نمود تا شیوه های مناسب سبک های یادگیری و مطالعه را انتخاب نموده و در امور تحصیلی موفق تر گردند.

۱-۳-۱. اهداف تحقیق

۱-۳-۱. هدف کلی

تعیین تأثیر سبک های یادگیری بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان.

۱-۳-۲. اهداف جزئی

۱. تعیین میزان خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان.
۲. تعیین نوع سبک های یادگیری دانشجویان.
۳. مقایسه میزان خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دختر و پسر.
۴. مقایسه میزان خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان دانشکده های مختلف.
۵. تعیین ارتباط سبک یادگیری با جنسیت دانشجویان.
۶. تعیین ارتباط بین سبک های یادگیری دانشجویان و دانشکده های آنها.
۷. تعیین تأثیر شیوه ی یادگیری تجربه عینی بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان.
۸. تعیین تأثیر شیوه ی یادگیری مشاهده ی تأملی بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان.
۹. تعیین تأثیر شیوه ی یادگیری مفهوم سازی انتزاعی بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان.
۱۰. تعیین تأثیر شیوه ی یادگیری آزمایشگری فعال بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان.

۱-۴. اهمیت و ضرورت تحقیق

شاید بتوان گفت بزرگترین هدف نظام آموزشی و در رأس آن آموزش عالی هر کشور، تربیت افرادی تواناست؛ افرادی که به درستی توانایی های خود را بشناسند و درک درستی از آنها داشته داشته باشند و توانایی ها و قابلیت های خود را باور کنند و نگاه مثبت به آنها داشته باشند. چنین افرادی بدون شک در برابر مسائل، راه حل های منطقی را بکار خواهند گرفت و اهداف واقع بینانه تری را انتخاب خواهند کرد و به هنگام برخورد با مشکلات، پایداری و استقامت بیشتری از خود